

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin yksilöiden häirintää

Hakija

Sirkkasuon-Tila Oy / Aki Ahlqvist

Asia

Lupahakemus valkoposkihanhiin pelloilta karkottamiseen viljelyvahinkojen estämiseksi Tohmajärvellä, Pohjois-Karjalassa.

Hakemus

Lupaa haetaan valkoposkihanhiin karkottamiseen viljelmiltä. Lupaa haetaan seuraavien tilojen peltolohkoille: 848088275, 848028459, 848027146, 943018943 ja 943007829.

Alueet, joille lupaa valkoposkihanhiin karkottamiseen haetaan, sijoittuvat valkoposkihanhiin arktisen muuton reitille Tohmajärvelle. Hakemuksen kattama peltola on 463 hehtaaria. Lupaa haetaan vuosille 2025–2026 ajalle 15.4.–30.10. Hakemusalueella levähtää valkoposkihanhia suurina parvina lintujen muuttokauden aikana jopa useiden viikkojen ajan.

Lupaa valkoposkihanhiin karkottamiseen haetaan viljelmille aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi. Levähtävät valkoposkihanhiin ruokailevat hakemuksen kohteena olevilla pelloilla aiheuttaen satovahinkoja. Vahinkoja on tapahtunut noin 15 vuoden ajan. Tilanne on alueella vaikeutunut, mutta alueella toimivasta karkotushankkeesta on ollut apua.

Valkoposkihanhiin aiheuttamat satovahingot aiheuttavat viljelijöille merkittäviä taloudellisia vahinkoja. Valkoposkihanhiin aiheuttavat uudelleenkiylvö-, maanmuokkaus-, ja rehunostotarpeita. Erityisesti vahingot kohdistuvat nurmiin ja oraisiin.

Lausunnot

Karkotusmenetelmien tehokkuudesta ja karkotustoimien vaikutuksista levähtävään ja pesivään linnustoon on pyydetty Luonnonvarakeskukselta (Luke) lausunto vuosina 2021–2024. Vuonna 2025 Luke ei ole nähnyt aiheelliseksi päivittää aiempaa lausuntoaan. Asian käsittelyn tukena käytetään siksi viime vuoden lausuntoa. Hakijaa on aiempien poikkeuslupahakemusten käsittelyn yhteydessä kuultu lausunnoista.

Lausunnon tiivistelmä

Yhteenvedona Luke toteaa, että tehokkuudeltaan kuolettavasti ampumalla ja paukkupatruunalla suoritettu karkotus ovat yhtä tehokkaita mitattuna hanhiin käyttäytymisellä, tutkimusalueiden kumulatiivisella hanhiin lukumäärällä, ja laidunnusvaikutuksella. Joissakin tilanteissa tai paikoissa kuolettavalla ampumisella on jonkin verran tehokkaampi vaikutus. Testatut karkotustoimenpiteet (paukkupatruuna, käsilaser ja kävely) eivät vaikuta pesimälinnustosta ainakaan töyhtöhyypän pesimämenestykseen, vaan näyttää jopa parantavan sitä. Jos alueella oli paljon hanhia, ja niitä karkotettiin joko äänettömästi tai paukkupatruunalla, oli peltokahlaajien pesintöjen onnistuminen todennäköisempää ja kuoriutuneita poikasia enemmän. Karkotus voi siis vähentää runsaan valkoposkihanhimäärän negatiivisia vaikutuksia peltokahlaajien pesintään.

Kuuleminen

Hakijaa ei ole kuultu Luken lausuntoon liittyen, sillä lausunnossa ei ole tapahtunut muutoksia.

Kuuleminen tärkeistä linnustoalueista

Hakijaa on kuultu hallintolain 34 §:n mukaisesti hakemusalueelle sijoittuvista tärkeistä lintualueista.

Hakija on toimittanut vastineen 11.4.2025:

Tärkeitä karkotuslohkoja on 943-0093961, 943-0074460, 943-0093860, 943-0068602, 943-0068703, 943-0026970, 943-0091941, 943-0000601, 943-0095476, 943-0016967, 943-0017068, 943-017270, 943-0076177. Nämä lohkot ovat tärkeitä riittävän sadon saamiseksi, lisäksi näin saadaan yhtenäisiä järkeviä alueita karkotukseen sekä hyviä yhtenäisiä levähdys alueita. Alueelle tulossa lintupeltoja lohkot 943-0066477, 943-0013533, 943-0013634, 943-0092749 sekä naapuri tilan 943 044 508 toimesta, kaikki maalialueella tai siihen rajoittuvat lohkot tulevat lintupelloiksi. Kosteikkojen reuna alueet ovat myös lintujen käytössä. Mielestäni tällaisella suunnitelmalla olisi otettu huomioon viljelijöiden sekä lintujen tarpeet huomioon.

Määräykset, joita hakemus koskee

Valkoposkikhanhi on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitetun eläinlajin tahallinen tappaminen ja vahingoittaminen on kielletty. Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. viljelmille aiheutuvan vakavan vahingon estämiseksi. Poikkeus ei saa vaarantaa lajin suotuisaa suojelutasoa tai sen saavuttamista.

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan valkoposkikhanhien karkottamiseen valkoposkikhanhia vahingoittamattomilla menetelmillä alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa liitteessä 1 luetuilla peltolohkoilla vuosina 2025–2026 ja liitteessä 2 (A) ja 2 (B) liitteissä luetuilla peltolohkolla vuonna 2025.
2. Kevätmuuttokaudella valkoposkikhanhien karkottaminen on sallittua aikavälillä 1.4.–31.5. Kevätmuuton aikana karkottamisessa on sallittua käyttää valkoposkikhanhia vahingoittamattomia menetelmiä pois lukien kovaääniset äänipelotteet.
3. Syysmuuttokaudella valkoposkikhanhien karkottaminen on sallittua aikavälillä 20.8.–30.11. Syysmuuton aikana karkottamisessa on sallittua käyttää valkoposkikhanhia vahingoittamattomia menetelmiä mukaan lukien kovaääniset äänipelotteet. Luvanhaltijan tulee ottaa yhteyttä kuntaan ja tehdä tarvittaessa melu-ilmoitus ennen äänitykin ja muiden kovaäänisten äänipelotteiden käyttöä.

Alue, jolla valkoposkikhanhia saa karkottaa

4. Karkotustoimia saa tehdä liitteessä 1 ja 2 (A) luetelluilla kasvulohkoilla. Karkotustoimet on kielletty liitteessä 2 (B) luetelluilla kasvulohkoilla. Lupa koskee tilan tilatunnuksella olevia kasvulohkoja joulukuun 2024 tilanteen mukaisesti. Jos lohkojen pinta-aloissa tai sijoittumisessa tapahtuu muutoksia luvan voimassaoloaikana, lupa-alue ei laajene, pienene tai siirry uusille alueille. Lupa-alueen voi tarkistaa karttapalvelusta, joka löytyy osoitteesta:

<https://ely.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4468f6356dad4bcf99ef0be17c28adcd>

5. Valkoposkikihanhia ei saa karkottaa pelloilta, joilla niiden laidunnus ja lepääminen eivät aiheuta vakavaa vahinkoa. Tällaisia pelloja ovat puidut viljapellot, luonnonhoitonurmet, monimuotoisuuskasvit, lintupellot, pysyvästi viljelemättömät pellot, suojavyöhykkeet- ja kaistat, viherlannoitusnurmet ja kesantopellot. Valkoposkikihanhia saa kuitenkin karkottaa sellaisilta puidulta viljapelloilta, joilla puinnin jälkeen kasvava kasvusto on tarkoitus korjata (esim. kerääjäkasvi tai uudistettu nurmi).

Muut ehdot karkotustoiminnan toteutukseen

6. Karkotustoimenpiteitä saavat toteuttaa luvanhaltija ja hänen valtuuttamansa henkilöt. Luvanhaltija vastaa siitä, että kaikki karkotustoimenpiteiden suorittamiseen osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
7. Valkoposkikihanhien karkottamisessa voi käyttää koiraa, joka on ominaisuuksiltaan ja koulutustasoltaan toimintaan soveltuva, ja koko toiminnan ajan ohjaajan hallinnassa. Koira ei saa vahingoittaa valkoposkikihanhia, eikä muita alueella liikkuvia tai pesiviä rauhoitettuja lintuja. Koiran käyttämisessä tulee huomioida myös muu koiria koskeva lainsäädäntö.
8. Karkotusmenetelmiä ei saa kohdistaa muihin mahdollisesti samoilla peltoalueilla levähtäviin rauhoitettuihin lintulajeihin.
9. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.

Toimenpiteiden valvonta

10. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
11. Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä alueellisen ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
12. Jokaisen luvanhaltijan on vastattava kyselyyn luvan käytöstä ja sen vaikutuksista 1.11.–31.12. välisenä aikana jokaisen lupavuoden lopussa. Raportoiminen toteutetaan sähköisellä lomakkeella, jonka osoite on liitteessä 3. Raportissa tulee arvioida valkoposkikihanhien häirintämenetelmien käytön vaikutusta aiheutuneisiin satovahinkoihin ja toimenpiteistä mahdollisesti aiheutunutta haittaa muulle linnustolle.

Perustelut

Hakemusalue sijoittuu valkoposkikihanhien arktisen muuton reitille, ja valkoposkikihanhien levähtävät suurina parvina hakemuksen kohteena olevilla pelloilla. Hakemusalueen katsotaan tästä syystä olevan luonnonsuojelulaissa tarkoitettu muuton kannalta tärkeä levähdysalue, jolloin valkoposkikihanhien häirintä vaatii luonnonsuojelulain mukaisen poikkeuslupan.

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja luonnonsuojelulain määräyksistä voidaan poiketa viljelmille aiheutuvan vakavan vahingon estämiseksi. Poikkeuslupa myönnetään valkoposkikihanhien karkottamiseen valkoposkikihanhia vahingoittamattomilla menetelmillä.

Lintudirektiivin artiklan 10 mukaan jäsenvaltioiden on edistettävä lintujen aiheuttamien vahinkojen estämiseen tarkoitettujen menetelmien kehittämistä.

Vakavien vahinkojen aiheutuminen

Suomen kautta muuttavat valkoposkikihanhien levähtävät ja laiduntavat arktisella muutollaan pääosin itäisen Suomen pelloilla, mutta viimeisimpien vuosien aikana suuria muuttoparvia on levähtänyt myös läntisemmässä Suomessa. Suurina parvina levähtävät ja laiduntavat valkoposkikihanhien aiheuttavat vakavaa vahinkoa viljelyksillä. Vahingot kohdistuvat erityisesti rehunurmiin ja oraisiin.

Muun tyydyttävän ratkaisun puuttuminen

Luvan myöntämisen edellytysten mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain, jos muuta tyydyttävää ratkaisua ei ole. Esimerkiksi erilaisiin pelotteisiin (pelotinleijat, -pallot jne.) valkoposkikihanhien tottuvat helposti. Valkoposkikihanhien aiheuttamaa vakavaa viljelyvahinkoa ei

tämänhetkisen tiedon perusteella voida torjua muuten kuin karkottamalla valkoposkihanhet pelloilta erilaisilla karkotusmenetelmillä.

Lupa rauhoitettujen lintujen tappamiseen voidaan myöntää ainoastaan siinä tapauksessa, että niiden aiheuttamaa vahinkoa ei voida torjua muilla keinoilla. Korkeimman hallinto-oikeuden valkoposkihanhiin ampumista koskevan päätöksen KHO 2015:104 mukaan ampumiselle vaihtoehtoisen vahingontorjuntakeinon on oltava tehokas eli vähennettävä merkittävästi vakavaa vahinkoa ollakseen tyydyttävä. Toisaalta tyydyttävän vaihtoehdon tulee olla taloudellisessa mielessä ja muutenkin toteuttamiskelpoinen.

Poikkeuslupaa ei voida myöntää valkoposkihanhiin kuoliaaksi ampumiseen, sillä Luken tutkimustulosten ja Itä-Suomen hallinto-oikeuden päätöksen (2633/2023) mukaan ampumiselle vaihtoehtoisen karkotuskeinon, paukkupatruunan, käyttö on toimiva karkotuskeino ja muu tyydyttävä ratkaisu valkoposkihanhiin kuoliaaksi ampumiselle. Aiemmilla poikkeusluvilla myönnetyn kuoliaaksi ampumisen tavoitteena ei ole ollut valkoposkihanhiin kannan säätely, vaan niiden pelottelu ja karkottaminen viljelmiltä.

Luken tutkimuksen mukaan paukkupatruunakarkotus on yhtä tehokasta kuin kuolettavasti tehty karkotus. Tutkimustulokseen liittyvästä epävarmuudesta huolimatta Luke ei viittaa siihen, että paukkupatruunalla tapahtuva karkottaminen toimisi tavoitellun karkotusvaikutuksen kannalta riittämättömällä tavalla tai ainakaan olennaisesti huonommin kuin kuoliaaksi ampuminen. Joissakin tilanteissa tai paikoissa kuolettavalla ampumisella voi olla jonkin verran tehokkaampi vaikutus, mutta tutkimustietoa siitä, mitkä tällaiset tilanteet ja paikat ovat, ei ole. Menetelmien kustannustehokkuudesta ei ole tarkkaa tietoa, mutta kuoliaaksi ampumisen kustannuksia lisää ainakin ampumisturvallisuudesta huolehtiminen.

Tämänhetkisen käytettävissä olevan tiedon mukaan aktiivinen karkottaminen eri menetelmien yhdistelmällä (lähestyminen, käsilaser, koirat, BirdAlert-karkotin, paukkupatruuna) on tehokasta, ja vähentää hanhiin laidunnusta nurmipelloilla, mutta se vaatii organisoitua, päätoimista ja jatkuvaa karkottamista ja hanhiin valvontaa suhteellisen rajatulla alueella auringonnoususta auringonlaskuun. Valkoposkihanhiin karkottaminen millä tahansa menetelmällä edellyttää toistoa.

Laki rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta (15/2022) sisältää mahdollisuuden hakea ELY-keskukselta avustusta rauhoitettujen lintujen aiheuttamien viljelyvahinkojen torjumiseen. Lisäksi uuden CAP-kauden alettua vahinkoalueille on mahdollista perustaa ympäristösitoumuksen lohkokohtaisena toimenpiteenä lintupelloja. Hyvin toimiva satovahinkojen torjunta edellyttää kokonaisvaltaista ratkaisua niin, että karkotustoimien lisäksi hanhille osoitetaan niille houkuttelevia ja levähtämiseen ja laiduntamiseen soveltuvia pelloja (lintupellot), jossa hanhet voivat ruokailla rauhassa ilman häirintää. Lintupellot eivät näin ole vaihtoehtoinen menetelmä karkotustoimenpiteille vaan osa ratkaisua. Karkottaminen on toimivinta, kun valkoposkihanhet voivat karkotetuksi tultuaan siirtyä ruokailemaan alueelle, jolla ne eivät aiheuta vakavaa vahinkoa ja jossa saatava ravinto on hanhille erityisen houkuttelevaa.

Valkoposkihanhen suotuista suojelutasa ja vaikutukset muihin luontoarvoihin

Lupaehdojen mukaisesti toteutettu valkoposkihanhiin häiritseminen ei heikennä valkoposkihanhen suotuisaa suojelutasa. Luvalla ei sallita valkoposkihanhiin vahingoittamista tai tappamista.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklinin kannalta tärkeillä paikoilla on kielletty. Oikeuskäytännön mukaan häirintää on pidettävä tahallisuutena, jos siitä aiheutuu luonnonsuojelulain tarkoittamaa häiriötä, vaikka toiminnan varsinaisena tavoiteltuna tuloksena ei olisi häiritseminen (KHO:2022:37, KHO:2015:124). Valkoposkihanhiin karkottamisesta aiheutuva häiriö muiden lajien pesintään ja muuttolevähtämiseen on otettava huomioon ja arvioitava luonnonsuojelulain kieltämänä tahallisuutena häirintänä, vaikka toimenpiteiden varsinaisena tavoitteena ei olisi häiritä muita lajeja kuin valkoposkihanhia.

Lintudirektiivin 13 artiklan mukaan lintudirektiivin nojalla toteutetut toimenpiteet eivät saa johtaa artiklassa 1 tarkoitettujen lintulajien nykyisen suojelutilanteen heikkenemiseen. Luonnonsuojelulain 1 §:n mukaan luonnonsuojelussa on tähdättävä luonnonvaraisten eliölajien suotuisan suojelutason saavuttamiseen ja säilyttämiseen.

Luke on tutkinut äänettömän- ja paukkupatruunakarkotuksen vaikutuksia pesimälinnustoon ja lepäileviin lintuihin. Pesimälinnuista tutkittiin kuovia ja töyhtöhyppää. Luken lausunnon mukaan karkotustoimenpiteet vaikuttavat positiivisesti töyhtöhyppien ja kuovien pesimämenestykseen. Karkottaminen voi vähentää petojen määrää sekä hanhien tallomisesta ja suojakasvillisuuden laiduntamisesta aiheutuvia pesätuhoja. Lausunnon mukaan vaikutus levähtävään linnustoon riippuu lajista ja etäisyydestä.

Valkoposkihanhien kevätmuutto sijoittuu lintujen lisääntymisen onnistumisen kannalta kriittiseen ajankohtaan ja karkottaminen millä menetelmällä tahansa edellyttää toistoa. Kun otetaan huomioon kevätmuuton aikaisen levähdys- ja ruokailurauhan merkitys lintujen pesimämenestykseen, ja se, että pesinnän häiriintyminen voi olla mahdollista karkotusalueiden läheisyydessä pesivillä linnuilla, laaja-alaisesti toteutettavia ja vaikutuksiltaan vaikeasti rajattavia kovaan ääneen perustuvia karkotustoimia ei voida sallia keväällä. Karkotuksen vaikutuksista muihin linturyhmiin kuin peltokahlaajiin, kuten sorsiin, ei ole tutkimustietoa. Kovaäänisen karkottamisen vaikutuksia ei tunneta vielä riittävästi, jotta muulle linnustolle aiheutuva häiriö alueella voitaisiin sulkea pois. Peltokahlaajien pesimämenestystä voi parantaa myös äänetön valkoposkihanhien karkottaminen.

Asiaa käsiteltäessä on otettu huomioon aiemmin myönnetyt ja edelleen voimassa olevat poikkeusluvut valkoposkihanhien karkottamiseen sekä edelleen vireillä olevat vastaavat poikkeuslupahakemukset. Koska poikkeuslupia on haettu ja myönnetty varsin laajoille alueille, on lupia käsitellessä tullut varmistaa, että valkoposkihanhien keskeisellä muuttoreitillä säilyy soveltuvia levähdysalueita valkoposkihanhille sekä muille ko. alueilla muuttolevähtäville lintulajeille.

Hakemusalueen peltolohkoja sijoittuu Värtsilän laakso (FI0700025, SPA) Natura 2000-alueelle, johon liittyen hakijaa on kuultu. Osalla näistä peltolohkoista karkottaminen on kielletty ja osalla sallittu. Lupa-alueen määrittely on tehty yhdessä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen kanssa. Natura-alueelle sijoittuvien ja alle 150 m päässä Natura-alueesta sijaitsevien peltolohkojen osalta poikkeuslupa on voimassa muista peltolohkoista poiketen vain vuoden 2025. Muut Värtsilän laaksossa voimassa olevat luvat ovat umpeutumassa tämän vuoden jälkeen, ja karkottamistoimia on tarpeen arvioida kokonaisvaltaisesti kaikkien alueen peltolohkojen osalta vuonna 2026. Tällöin voidaan arvioida mm. tarvittavan levähdysalueen laajuutta levähtävälle linnustolle. Tämän luvan mukaisilla toimenpiteillä ei heikennetä Värtsilän laakson suojeluperusteena olevia luontoarvoja, joten luonnonsuojelulain 35 § mukaista Natura-vaikutusten arviota ei tarvita.

Käsittelyn yhteydessä tunnistetuilla lintujen levähdysalueilla on kielletty kaikki karkotustoimet, jotta linnuille jää alueelle häiriöttömiä levähdysalueita. Keväällä äänipelotteiden käyttö on kielletty kaikilla hakemusalueen pelloilla eli myös levähdysalueiksi tunnistettujen alueiden ulkopuolella. Keväinen äänipelotteiden käyttö on kielletty, koska Luken tutkimuksissa ei ole voitu osoittaa kuin kuovien ja töyhtöhyppien osalta, että niiden pesintä ei häiriinny äänipelotteiden käytöstä. Muiden lajien pesimärauhan turvaamiseksi äänipelotteiden käytön kieltäminen keväällä on edelleen perusteltua ja tarpeen.

Karkotustoimenpiteitä ei saa kohdistaa muihin alueilla levähtäviin lintulajeihin. Karkotustoimien toteuttamista on rajattu ajallisesti. Karkottamistoimenpiteet on sallittu vain niinä ajankohtina, johon valkoposkihanhien muutto pääasiallisesti ajoittuu, jotta toimenpiteillä olisi mahdollisimman vähäinen vaikutus alueen muulle levähtävälle ja pesivälle linnustolle. Syysmuuttokaudella äänipelotteiden käytön saa aloittaa 20.8., jolloin alkaa myös vesilintujen metsästys.

Lupaehtojen perustelut

Koska karkottaminen ja lentoon ajaminen lisää valkoposkihanhien kokemaa stressiä ja ravinnon tarvetta, on turhan valkoposkihanhien karkottamisen välttäminen yksi tapa pienentää

valkoposkihanhiiden aiheuttamia satovahinkoja. Lisäksi valkoposkihanhiiden häiritseminen on sallittua ainoastaan niillä pelloilla, joilla ne aiheuttavat vakavaa vahinkoa viljelyksille. Karkotustoimet on tämän takia kielletty puiduilla sänkipelloilla ja pelloilla, joilta ei korjata satoa, sillä laiduntaminen ja levähtäminen tällaisilla pelloilla eivät aiheuta vakavaa vahinkoa.

Luvanhaltija on velvoitettu raportoimaan luvan käytöstä vuosittain syysmuuttokauden jälkeen koko vuoden karkotuskokemuksiin ja -tehoon perustuen. Toimenpiteitä tehtäessä lupa on oltava mukana ja pyydettyäessä se on esitettävä luvallisen toiminnan osoittamiseksi. Poikkeuslupien käyttöä valvotaan raportointitietojen ja tarvittaessa maastovalvonnan avulla.

Selvitykset ja aineistot, joita on hyödynnetty asian käsittelyssä

Ruokaviraston peltolohkokisteri (2/2024)

Natura 2000 -alueiden sijainti ja suojeluperusteet

Maakunnallisesti tärkeät lintualueet (BirdLife Suomi ry:n alueellisten lintuyhdistysten raportit)

BirdLife Suomi ry:n koostama valkoposkihanhiidhavaintoaineisto

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 34 §, 35 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan unionin direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY) artikkelit 1, 5, 9, 10, 13

Hallintolaki (434/2003) 34 §, 59 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Varsinais-Suomen ELY-keskus on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana.

Valkoposkihanhiiden muuttokausi on pian alkamassa ja hanhet voivat aiheuttaa vakavan satovahingon hakemuksen kohteena olevilla pelloilla nopeasti parven laskeutuessa pellolle levähtämään ja laiduntamaan. Jotta vakavat satovahingot saataisiin torjuttua, tulee luvan mukaisiin toimenpiteisiin tarvittaessa voida ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida sen luonteen vuoksi lykätä.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt Liisa Maanpää ja ratkaissut Tapio Aalto.

Liitteet

Liite 1. Lupa-alueen kasvulohkot, joilla lupa voimassa vuosina 2025–2026

Liite 2. Lupa-alueen kasvulohkot, joilla lupa voimassa vuonna 2025

Liite 3. Valitusosoitus

Liite 4. Karttapalvelu, raportointilomakkeiden osoitteet ja ohje raportointiin

Linkki karttapalveluun

Alla olevan linkin kautta pääsee karttapalveluun, jossa voi tarkastella valkoposkikihanhien viljelyksiltä karkottamiseen myönnettyjen poikkeuslupien lupa-alueita.

<https://ely.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=4468f6356dad4bcf99ef0be17c28adcd>

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi

Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi

Luonnonvarakeskus kirjaamo@luke.fi

Pohjois-Karjalan ELY-keskus kirjaamo.pohjois-karjala@ely-keskus.fi

Itä-Suomen poliisilaitos kirjaamo.ita-suomi@poliisi.fi

Tohmajärvi kirjaamo@tohmajarvi.fi

Pohjois-Karjalan Lintutieteellinen Yhdistys ry. (PKLTY) lintuhannu57@gmail.com

SLL Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri ry. pohjois-karjala@sll.fi

Tapiola Karelia ry. (Pohjoiskarjala) info@tapiolary.com

Suoritemaksu 316 €

Liite 1, lupa-alueen kasvulohkot, joilla lupa voimassa vuosina 2025–2026

Lohkot on lueteltu tilatunnuksittain kasvulohkonumeron mukaisessa suuruusjärjestyksessä (tilatunnus: kasvulohko):

848027146:8480074143A, 848027146:8480074446A, 848027146:8480074850A,
848027146:8480075153A, 848027146:8480075254A, 848027146:8480075355A,
848027146:8480601983A, 848028459:8480044740A, 848028459:8480045043A,
848028459:8480045043B, 848028459:8480045144A, 848028459:8480045245A,
848028459:8480045346A, 848028459:8480045447A, 848028459:8480466991A,
848028459:8480481442A, 848028459:8480581472A, 848088275:8480011192A,
848088275:8480011293A, 848088275:8480011394A, 848088275:8480011495A,
848088275:8480011596A, 848088275:8480012105A, 848088275:8480012711A,
848088275:8480012812A, 848088275:8480012812B, 848088275:8480013418A,
848088275:8480013519A, 848088275:8480013620A, 848088275:8480030996A,
848088275:8480031101A, 848088275:8480031202A, 848088275:8480031303A,
848088275:8480031707A, 848088275:8480031808A, 848088275:8480031909A,
848088275:8480033222A, 848088275:8480073436A, 848088275:8480073537A,
848088275:8480073638A, 848088275:8480073739A, 848088275:8480074547A,
848088275:8480074951A, 848088275:8480080409A, 848088275:8480080510A,
848088275:8480123249A, 848088275:8480123350A, 848088275:8480124360A,
848088275:8480133050A, 848088275:8480133151A, 848088275:8480135979A,
848088275:8480136080A, 848088275:8480136181A, 848088275:8480136383A,
848088275:8480137090A, 848088275:8480137191A, 848088275:8480137292A,
848088275:8480137393A, 848088275:8480225000A, 848088275:8480279257A,
848088275:8480312603A, 848088275:8480312704A, 848088275:8480314623A,
848088275:8480314724A, 848088275:8480377772A, 848088275:8480377974A,
848088275:8480379186A, 848088275:8480379287A, 848088275:8480379388A,
848088275:8480379388B, 848088275:8480381109A, 848088275:8480381210A,
848088275:8480381311A, 848088275:8480409296A, 848088275:8480409401A,
848088275:8480409502A, 848088275:8480409603A, 848088275:8480409704A,
848088275:8480417178A, 848088275:8480417279A, 848088275:8480417582A,
848088275:8480420515A, 848088275:8480443753A, 848088275:8480443753B,
848088275:8480495283A, 848088275:8480496600A, 848088275:8480500236A,
848088275:8480500337A, 848088275:8480553079A, 848088275:8480553180A,
848088275:8480563385A, 848088275:8480570257A, 848088275:8480570459A,
848088275:8480578139A, 848088275:8480597539A, 848088275:8480597640A,
848088275:8480603805A, 848088275:9430009085A, 848088275:9430009186A,
848088275:9430018583A, 848088275:9430019088A, 848088275:9430019189A,
848088275:9430019290A, 848088275:9430019391A, 848088275:9430019593A,
848088275:9430019694A, 848088275:9430019795A, 848088275:9430019896A,
848088275:9430019900A, 848088275:9430020001A, 848088275:9430038993A,
848088275:9430054858A, 848088275:9430107806A, 943007829:9430017068A,
943007829:9430017270A, 943018943:9430011816A, 943018943:9430011917A,
943018943:9430013129A, 943018943:9430041017A, 943018943:9430050414A,
943018943:9430068602A, 943018943:9430068703A, 943018943:9430069410A,
943018943:9430069511A, 943018943:9430082443A, 943018943:9430082544A

Liite 2, lupa-alueen kasvulohkot, joilla lupa voimassa vuonna 2025(A) Kasvulohkot, joilla karkottaminen on sallittu

Lohkot on lueteltu tilatunnuksittain kasvulohkonumeron mukaisessa suuruusjärjestyksessä (tilatunnus:kasvulohko):

943007829:9430016967A, 943007829:9430112048A, 943007829:9430112149A,
943007829:9430112250A, 943018943:9430000601A, 943018943:9430026970A,
943018943:9430030307A, 943018943:9430060316A, 943018943:9430074460A,
943018943:9430091941A, 943018943:9430093860A, 943018943:9430093961A,
943018943:9430095476A

(B) Kasvulohkot, joilla karkottaminen on kielletty

Lohkot on lueteltu tilatunnuksittain kasvulohkonumeron mukaisessa suuruusjärjestyksessä (tilatunnus:kasvulohko):

943018943:9430013533A, 943018943:9430013634A, 943018943:9430025556A,
943018943:9430066477A, 943018943:9430091840A, 943018943:9430092749A,
943018943:9430092749B

Tämä asiakirja VARELY/2830/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/2830/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää Liisa 14.04.2025 13:10

Ratkaisija Aalto Tapio 14.04.2025 13:22

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Itä-Suomen hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiantona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Itä-Suomen hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Itä-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 1744, 70101 Kuopio

Käyntiosoite: Minna Canthin katu 64, 70100 Kuopio

Puhelin: 029 56 42502

Telefax: 029 56 42501

Sähköposti: ita-suomi.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määrittämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määrittämisestä.

Liite 3

Karttapalvelu

Päätöksessä ei ole lupakarttaa, vaan lupa-alue on esitetty liitteenä olevalla lohkolistauksella. Lupa-alueita voi tarkastella kartalla osoitteessa:

[Valkoposkihanhiin karkottamiseen viljelyksiltä myönnettyjen poikkeuslupien lupa-alueet 2024 / Beviljade undantagstillstånds tillståndområden för fördrivning av vitkindad gås från odlingar 2024. \(arcgis.com\)](https://arcgis.com)

Käyttöohje: Voit suurentaa/pienentää karttaa käyttämällä +/- -painikkeita sekä liikkua kartalla haluamallasi tavalla. Sivun vasemmasta laidasta löydät *Selitteen*, *Tiedot*, *Karttatasoluettelon* ja *Kyselyominaisuuden*. Kyselyominaisuudella voit kätevästi hakea omaa päätöstäsi koskevat peltolohkot. Paina harmaalla pohjalla olevaa suurennuslasin kuvaa, kirjoita avautuvaan ikkunaan päätöksen oikeasta yläkulmasta löytyvä lupanumero ja valitse *Käytä*. Karttanäkymä tarkentuu näyttämään peltolohkot, joita päätös koskee. Nämä lohkot on myös reunustettu mustalla, jotta ne on helppo erottaa. Mikäli lohkoja on yli tuhat, kaikki niistä eivät näy kartalla automaattisesti. Tällöin tulee painaa tekstin *Näytetyt kohteet* oikealla puolella olevaa alaspäin osoittavaa nuolta, jolloin loput lohkoista latautuvat. Yksittäistä lohkoa kartalla klikkaamalla saat ponnahdusikkunaan tiedot lohkolle sallituista toimenpiteistä. Lisäksi voit laittaa eri karttatasoja päälle ja pois klikkaamalla niitä karttatasoluettelossa. Voit halutessasi ottaa kartasta esimerkiksi kuvakaappauksen/näyttökuvan, jos haluat tulostaa kartat maastoon mukaan. Karttaa voi tarkastella myös puhelimella tai tabletilla. Sivun voi tallentaa kirjanmerkiksi tai suosikiksi, jotta löydät sen helposti uudelleen. Jos kartta ei lataudu, päivitä sivu tai avaa kartta uudestaan linkin kautta.

Raportointilomakkeen osoite ja ohje raportointiin

Poikkeuslupan lupaehtojen mukaan valkoposkihanhiin karkottamisesta on raportoitava vuosittain vuoden lopussa tehtävällä yleisraportilla koko vuoden aikana tehdystä valkoposkihanhiin karkotuksesta ja sen tehosta.

Yleisraportointi tehdään sähköisellä lomakkeella, joka löytyy osoitteesta:

<https://link.webropol.com/s/vuosiraportti>

Lupaehtojen mukaan raportointi tulee tehdä vuosittain 1.11.–31.12. välisenä aikana lupavuoden lopussa. Raportissa tulee 1) arvioida häirintämenetelmien käytön vaikutusta aiheutuneisiin satovahinkoihin ja 2) arvioida toimenpiteistä muulle rauhoitetulle linnustolle aiheutuvaa haittaa.